

Ո՛րքան ճամբաներ
կարաւաններու
կորսուած անհետ
Դէպ ի ովստիս
Մը յիմարութեան:

Պիտի մոռնամ ես ժամը խուսափուկ,
Ու ճնշող կեանքին
Ալ պիտի չըզգամ կոնակը պղտոր.
Ու ներկայէն վերացած
Պիտի սուգուիմ բովանդակ
Անդունդին մէջ յետոյին:

Պիտի ափերը խօսին
Այնպէս ինչպէս ոչ ոքի
Զըխօսեցան քնաւ երբեք:
Ալ պիտի դէմք չըտեսնեմ,
Ալ չըտեսնեմ պիտի բիբ,
Պիտի տեսնեմ միայն ափ:

Պիտի գիտնամ ո՞վ քաղեց
Վարդերն, եւ ո՞վ օրօրեց
Որրօցիկներն. ո՞վ պիտի
Սուրը սեղմէ. ո՞վ բռնէ
Պիտի ձեռքով մը դողդոջ
Հաճոյքներու բաժակն, ո՞վ
Պիտի թողու որ իյնայ
Ջարդուփըշուր իր առջեւ
Կեանքի սափորը, եւ ո՞վ
Ձեռքերու բորբ զոգին մէջ

Պիտի խնդդէ ցաւը սուր
Խոցոտուած միտին:

Եւ գննելով եւըս խոր,
Միշտ խորագոյն եւըս, ուր
Ամէն կնճիռ կը լուծուի
Եւ կ'ամպի հեւքն անձկոտ
Թափառումին մեր երկար,
Պիտի կարող ըլլամ հուսկ
Հօրը ձեռքէն գուշակել
Ուրդիներուն մըտածուծն:

Հակատագիր մը միայն
ինծի համար պիտի լլայ
Դրարուած մութով մ'անթափանց,
Եւ իմս է այն: Բարեգուլ
Թէ ահաւոր՝ կ'ընդունիմ:
Տոմսակն ինծի համար ալ
Գանկիկ մըն է, գոյգ բառով
«Ըստ բախտի»:
Ձիս հարցումին փորձութիւնն
Եթէ խռովէ վեր ի վայր,
Նայեցէք, ո՞վ ոգիներ,
Պատասխան չեմ ուզեր:
Ես խաղացի դընելով
Մինչեւ յետին բընիոնս:
Եթէ երբեք կորսնցնեմ,
Բարի եկար, տիկին Մահ:

Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԶԻՆԿՆ

— > < —

Ճ Ն Ճ Ղ Ո Յ Կ Ե Ս

Կայ եղանակ մ'ուր ամէն ծիւ ու ծաղիկ կը մեռնին,
Ուր երգերուն տեղ զըւարթ՝ հովերը սէգ լեռներուն
Կ'անցնին դաժան սուլերով, ու ծիծառներ խմբովին
Կ'երթան աշխարհ անծանօթ, թողլըքած բոյնը սիրուն,

Որ լոյս, ճարակ որոնեն
Ճակատազրի մըղումէն:

Անոնք քենէ երջանիկ են, ո՛չ ճնճուկդ այս ծերպին,
Որ հայրենի քիւին տակ, ցուրտին, սառին կը ճգնիս,
Կ'իջնես նօթի կը յաճիս մերկ անդաստանն ու այգին
Գարուններուն երջանիկ ըսպասումով անձկալից,

Ու դուն ալ լուռ, տխրագին
Կը պատմես ցաւը կեանքին:

Ինձ պատմեցին թէ այստեղ թշուառին երգը չէ զուր.
Ան սիրտ ու ամպ կը պատռէ ու խոցերէն կը ծընին

Գուժի շիթեր բերեղեայ որ՝ թափանցիկ ու մաքուր՝
Ծաղկենեկու պէս կ'երգեն կեանքի ճամբուն երկայնքին:

Այսպէս ցաւերն ալ ունին
Երջանկութեան սերմն անգին:

Երենկ քեզի, ճնճողուկ իմ, որ աստղերուն տակ անցար
Մենիկ, արցունք սրփռելով, որ կարեկից սրտերում
Գոհար դարձան. մինչ ժպիտն ու արեւները պայծառ
Հովի շունչին հետ անհետ գնացին ի սպառ շատ հեռուն,

Որ առ յաւերժ չեն ապրիր
Ինչպէս ցնորքները պատիր:

Երեկորին հըսկումիդ՝ երբ կը զիտես լինն աղու
Վերջալոյսին համոյրով շիկնած, ու վերն համակ օդ
Բեկրեկումովը թրթռուն լոյսի, կեանքի, երգերու՝

Չէս լըսեր մեղմ ու անոյշ ձայներ հասնող դուռն հոգւոյդ
Որ հեռաւոր ասիերէն
Յաւէտ կու գան, կը բախեն:

Եւ որ ծաղկեներն են կեանքի, ուղիներով ըսփոփուած,
Որ հայրենի սրբինգով զարուհի երգ կը հայցեն —
Դուն հինաւորաց մայրիկիդ հովանւոյն տակ սիրարժարծ
Հին զարուհի յուշերով վերածընող փառքերէն

Պատմէ՛ փայլուն զըրուագներ
Որ վերանայ սիրուն յեթիւր:

Հ. ԵՂԻՍ ՓԵՅՅԿԵԱՆ

ՈՒՒԼԵԸՍ ՈՒՒԼՍԸՆ

Հերեցէ՛ք ինծի, հիմակուան համար զիս Ուիւ-
երմ Ուիւթըն կոչելու: Մաքուր թուղթը, որ առ-
ջիս է, պէտք է որ իրական անունովս աղտեղուի,
որ արդէն իմ նմաններու բաւականէն աւելի
անարգանքի, զարշաքի եւ զարհուրանքի նիւթ
եղած է: Ո՛վ դու անպէտ իր մարդկութեան.
նոյնիսկ ամենէն հեռաւոր երկրամասերու մէջ
մարդիկ քեզ նախատինքով ու անարգանքով կը
կոչեն: Դուն մեռած ես անոնց պատուոյն, անոնց
պաճռճանքին, անոնց տենչանքին ու պահանջ-
քին համար:

Մուծ, գաղտնի ամպ մը կը տարածուի քու
վրադ եւ քիզ քու յոյսերովդ երկնքէն յաւիտե-
նապէս կ'անջատէ:

Հոս պիտի չուզէի, եթէ կարենայի իսկ, վերջին
տարիներուս անասելի թշուառութիւնն ու ան-
ներելի չարագործութիւնները նկարագրել: Կը-
պատակս է միայն քացատրել, թէ անսահման
վատանումնութիւնս ուրկէ՛ է:

Մարդիկ ընդհանրապէս աստիճանաբար կ'իյ-
նան: Իմ մէջն ասիկա ուրիշ կերպ էր. վայր-
կեանի մը առաքինութիւնը ինկաւ ինծմէ ինչպէս
վերարկու մը. մինչեւ հոս մոլութիւններս բաղ-
դատաբար նուազ զօրաւոր էին, հիմա կը մեծ-
նային կ'անէին սաստկապէս:

Կկարագրեմ թէ ինչպէս դիպուածը — ինչպէս
միակ զէպք մը — ասիկա հաստատեց: Արդէն
մահը կը մօտենայ, եւ անոր առջեւէն զացող
չուքը հոգիիս վրայ խաղաղ ազդեցութիւն մը
կ'ընէ: Ինծմէ կը պահանջէ (մինչդեռ ես մուծ
հովիտին մէջէն կը քալեմ), որ նմաններուս միա-
նամ — գրեթէ պիտի ըսէի՝ նմաններուս կարեկ-
ցութեան: Սիրով պիտի ուզէի, որ անոնք հա-
ւատային, թէ (այսպէս ըսելու համար) ստրուկը
եղած ըլլայի պատահարներու, որոնց վրայ մարդ-
կային կամքը չի կրնար իշխել: Սիրով պիտի
ուզէի, որ անոնք մոլորութիւններու անապատին
մէջ պզտիկ ովասիս մը երեւան հանէին, ուր